

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Capvt XLIV. De secundo bonorum distinctorum genere, quibus vanè
oblectari potest voluntas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

modum etiam fecit Iudith, quæ Bethu-
thalienses incolas repræhendit, quia Deo
tempus, in quo misericordiam ipsius spe-
rabant, præfixissent & limitassent, dicens.
*Et qui estis vos, qui tentatis Dominum? non est
iste sermo qui misericordiam prouocet, sed potius,
qui iram excites, & furorem accendat.*

CAPVT XLIV.

De secundo bonorum distinctorum genere,
quibus vanè oblectari potest vo-
luntas.

Secundus distinctorum bonorum fa-
spidorum genus, quo vanè oblectari
potest voluntas ea continet bona, quæ
prouocant seu ad seruendum Domino
inducunt, quæ prouocatiua appellabamus.
Huiusmodi sunt concionatores: de qui-
bus dupliciter loqui possemus: primo
quantum ad ipsosmet concionatores spe-
ctat. Secundo quantum ad eorum audi-
tores. Non enim deest, de quo utroque
admonemus, quomodo videlicet de-
beant utriusque voluntatis suæ gaudium
seu delectationem, in hoc exercitiò ad
Deum dirigere.

In primis concionatorem ut populo
profit, nec in vanitatem & superbiam ob-
vanam oblectationem ac præsumptionem
præcipitetur; animaduertere oportet,
exercitium illud magis spirituale esse,
quam vocale. Licet enim exterioribus
verbis exerceatur, vim tamen & effica-
ciam suam non nisi ab interiori spiritu
fortitur. Vnde etiam si sublimissima in se
sit doctrina, quam in concione propo-
nit, absolutissimaque Rhetorica, & sub-
limi utatur stilo, non plus tamen utilitatis
in se ordinatæ ac ferret, quam in se habue-
rit spiritus. Quamuis enim verum sit Di-

uinum verbum ex se efficax esse, secun-
dum illud Davidis dicentis. *Ecce dabit voci
sue vocem virtutis*: sed etiam, & ignis vir-
tute vrendi pollet, nectamen, cum in sub-
iecto dispositio necessaria non reperitur,
comburit. Ad hoc autem ut doctrina
vim suam exerat, imprimaturque dux re-
quiruntur dispositiones. Vna se habet
ex parte doctrinam proponentis; alia ve-
rò ex parte audientis; ut plurimum enim
prædicationis utilitas, dispositionem
doctrinam proponentis, sequitur. Pro-
pterea vulgo dicitur, qualis fuerit Ma-
gister, talem etiam futurum discipulum.

Vnde quando in actis Apostolorum illi
septem Scenæ Principis sacerdotum Iu-
daicorum filij, dæmones eadem forma,
qua sanctus Paulus vsus fuerat, adiurare
voluerunt, in furiam versus contra eos
dæmon dixit. *IESVM noui & Paulum scio;
vos autem qui estis? Et insiliens in eos homo, in
quo erat dæmonium pestimum, inualuit con-
tra eos ita, ut nudis & vulnerati effugerent.*
Quod propter nullam aliam euenit cau-
sam, nisi quia ipsi dispositione neces-
saria carebant, non autem quod nol-
let CHRISTVS in suo nomine dæ-
monia eijs. Nam cum vice quadam in-
uenissent Apostoli quendam, qui non
erat Domini discipulus, in nomine
CHRISTI dæmonia eijscentem, pro-
hibuerunt eum, Dominus autem eos
reprehendit, dicens: *Nolite prohibere eum,
nemo est enim, qui faciat virtutem in nomi-
ne meo, & pestit cito male loqui de me.* In-
digne tamen fert & irascitur eis, qui
cum legem DEI doceant, minime il-
lam seruant, & cum bonum spiritum an-
nunciant, ipsi carent illo. Propterea
enim per sanctum Paulum dicit. *Qui
ergo alium doces, te ipsum non doces. Qui
predicas non surandum, suraris?* Per Da-
uid quoque Spiritus sanctus ait. *Pecatori*

Aa 2 autem

B.
Iannis
Cruce

Opera
ystica
NVI
124

*Psal. 49.
v. 16.*

autem dixit Deus : quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum? Tu verò odisti disciplinam & projecisti sermones meos retrorsum? ex quo datur intelligi, quod nec spiritum huiusmodi hominibus largietur, ut fructum faciant: ut plurimum enim videmus (in quantum iudicare licet) quod quo concionator est vitæ perfectioris, eò maiorem fructum colligit, etiã vilis sit ipsius stilus, exigua Rhetorica, & vulgaris doctrina, ex spiritu enim vino participatur calor: qui verò spiritu destitutus est, exigua admodum adferet utilitatem, quamvis sublimissimus sit stilus eius, & doctrina. Licet enim negari non possit stilam, actiones concinnas, doctrinam sublimem & eloquentiam gratam, selectamque idioma non mediocriter animos mouere, effectūque maiorem, si bono copulata sint spiritui, efficere; at si is desit, licet sensus & intellectus recreentur, & oblectentur, modicum quid vel prorsus nihil succi, & caloris inde voluntas recipit. Communiter enim ita languida ac remissa ad operandum remanet, sicuti fuerat prius, licet mirabilia, mirabiliter fuerint dicta: ad nihil quippe hæc aliud deseruiunt, nisi ad demulcendas aures, sicut harmonicis concentus aut campanarum sonus: at spiritus (vtdico) metas suas, quibus prius continebatur non egreditur, cum vox virtute caret ad mortuum è suo tumulto suscitandum. Patum enim refert, ut vnus musicus concentus melior alio audiatur, si non amplius iste, quam ille ad operandum per-

moueat. Quamvis enim stupendas & admiratione plenas res dixerint concionatores, confestim obliuioni dantur, eò quod in voluntate minime flammam succenderint. Nam præterquam quod apprehensio illa, seu adhesio sensus gaudio, seu delectationi doctrinæ illius, exigua ex se utilitatem adfert, impedit etiam ne auditor transeat ad spiritum; & remanet dūtaxat cū opinione modi, & accidentiū, cum quibus doctrina fuit propalata, laudibus hæc vel illa in concionatore euehendo, potiusque illi propter ista, quam ob mortum, quam inde eliciat emendationem adheret. Hanc doctrinam optime declarat S. Paulus ad Corinthios dicens. *Et ego cum venissem ad vos fratres, veni non in sublimitate sermonis aut sapientia, annuncians vobis testimonium Christi; & sermo meus, & predicatio mea nõ in persuasibilibus humana sapientia verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis.* Licet mens Apostoli, & mea non sit hoc loco elegantem stylum, Rhetoricam, & aptum concinnatq; dicendi modum improbare; ista enim multum Prædicatori profunt, quemadmodum etiam omnibus alijs negotijs; cum aptus dicendi modus desperatas etiam planeque colapsas res erigat atque restauret: sicut è contra improbus agendi ac dissidendi modus, solet recte disposita inuerrere, & demoliri.

FINIS ASCENSVS MONTIS CARMELI.

OBSCV.